

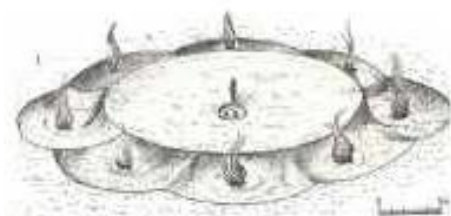
SLOVANŠTÍ BOHOVÉ

Slované vyznávali náboženství označované jako slovanské pohanství. Mezi hlavní božstva starých Slovanů patřil hromovládny PERUN, bůh podsvětí a skotu VELES, a MOKOŠ – velká matka.

Slované však ctili i celou řadu dalších bohů a širokou plejádu přírodních duchů a jiných mýtických tvorů. Až na výjimky u Polabských Slovanů nestavěli chrámy, ale vykonávali kult ve svatyních - v hájích, na výšinách a uměle vytvořených obětištích.

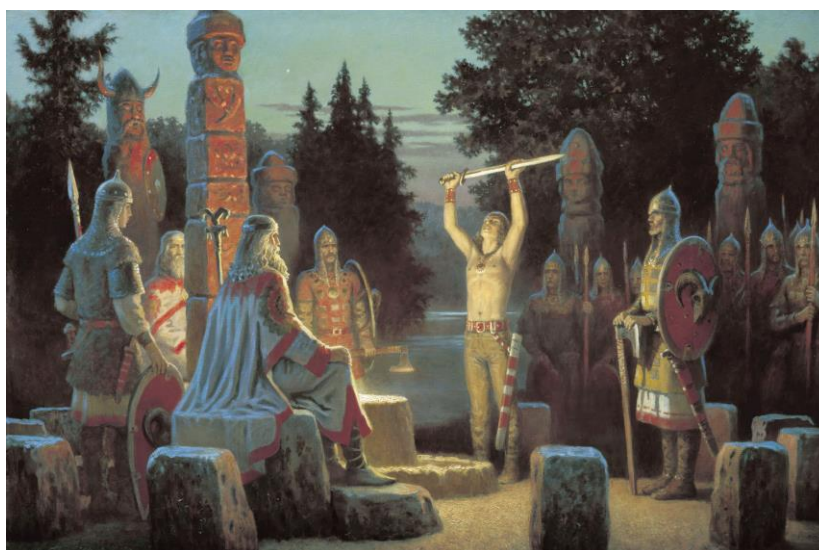

POHANSKÉ SVATYNĚ

Pohanská svatyně byla kruhová vyvýšenina s kruhovým příkopem, který na vnější straně přecházel do 8 obloukovitých výklenků, ve kterých hořely ohně. Uprostřed plošiny byla jáma o průměru 60 cm a 1 m hluboká - základ sloupu pro sochu boha. Celý kruhový objekt měl průměr 35m!

Zprávy vyprávějí o tom, že posvátný oheň, který hořel u Perunovy sochy, nesměl nikdy vyhasnout a pokud se tak stalo, byl strážce ohně potrestán trestem nejvyšším!

HLAVNÍ BOHOVÉ

SVAROG

Patří ke skupině nejstarších bohů (jak z pohledu starých Slovanů tak z pohledu vzniku představy tohoto božstva). Je považován za vládce ohně, stvořitele světa, tedy jakéhosi praotce všech bohů a vůbec všech věcí. Nejspíše nebyl příliš uctíván a časem ustoupil do pozadí. Slovanské mýty o Svarogovi říkají, že se zajímal jen o nebeské záležitosti. Pozemské dával na starost svým potomkům. Zůstala mu však posvátná zvířata spojovaná se sluncem, kůň a kanec.

MOKOŠ (Živa) - velká bohyně.

Bohyně země, plodnosti, luny a osudu. Dárkyně vlhké úrodné země, ochránkyně plodnosti. Některé mýty ji označují za manželku Svaroga, jejichž vztah dal vzniknout nebi a zemi, a matku Svarožiče.

Její přítomnost ohlašoval zvuk vřetene. V noci obcházela kolem chalup a pokud v ní někdo nechal ležet volně koudel, tak ji upředla. Je jí prisuzována i magická moc a umění věštby, což i k její funkci přadleny upomíná na sudičku, která přede nit života.

SVAROŽIC (Dažbog, Radegast)

Je slovanským Bohem Slunce, tepla, ohně, úrody a dárce života. Podle jeho jména se odhaduje, že je synem Svaroga. U některých Slovanů se nazýval Radegastem.

Každé ráno vyrážel ze svého východního paláce na diamantovém voze. Tahá ho 12 koní vydechujících oheň. Na své každodenní pouti projede 12 království. Ráno je z něj malý chlapec (Jutrobog), v poledne dospělý muž a večer se západem slunce je to už umírající stařec. S novým ránem se Svarožic znovuzrodí.

PERUN

Po většinu času byl hlavním a nejpopulárnějším bohem. V době míru je bohem deště, bouře, hromu a blesku, přináší úrodu vláhu. V době války je bohem zbraní a vítězství, ochráncem válečníků. Perun v praslovanštině znamená "ten, kdo silně pere". Díky své síle je patronem právního řádu Slovanů a ručitelem smluv.

Je mu zasvěcen dub – nejsilnější strom v přírodě a je možné, že i kosatec, kterému se v některých slovanských oblastech říká perunika.

Obětován pro něj bývá býk a jeho dnem je čtvrtek. Jeho zbraní je ohnivá sekera (letící po obloze symbolizuje blesk, který bůh často vrhal k zemi). Vyráběly se miniaturní Perunovy sekyrky jako ochranné amulety.

Perunovou družkou byla **LADA** – bohyně krásy

VELES (Volos, Vels)

Veles je rohatý slovanský Bůh, který má pod patronací dobytek, stáda ovcí, úrodu, les, obchod básníky i bardy a je vládcem podsvětí a mrtvých. S Velesem je spojen také kult plodivé síly.

Bůh VELES je často znázorňován jako silný muž s býčí hlavou, případně s lidskou hlavou s rohy. Jak už tomu bývá, tak křesťané v něm viděli čerta.

DALŠÍ BOHOVÉ:

Další bohové, o nichž se našly zmínky ve všech slovanských sídlech, ale nejsou tak důležití.

BĚLBOG

Bílý bůh světla a dobra, bývá vyobrazen jako stařec v bílém, s dlouhým bílým vousem a květinovým (vavřínovým) věncem na hlavě. Rád pomáhá žencům při práci a dává jim bohaté dary. Zjevuje se jen přes den, vyvádí zbloudilé z lesa.

Bělbog je ztělesněním světla a jeho moci. Ve tmě se člověk "ztratí", světlo vede k cíli. Zároveň je také bohem přibývající poloviny roku. V době zimního slunovratu vždy porazil Černoboga a převzal od něho kontrolu nad řízením vývoje. V den letního slunovratu se boj opakoval, avšak vítězem byl tentokrát Černobog.

ČERNOBOG

Černý bůh tmy a zla u polabských Slovanů. Protistrana k Bělbogovi. Bývá vyobrazen jako stařec v černém, s černými vlasy i bradou, někdy měl hlavu černou celou. Vznikl nejspíš pod vlivem křesťanství jako obdoba d'ábla,

DOMOVOJ

Dědek Domovík neboli Dědek Hospodáříček je skřítek, jehož existence je zmiňována v mytologii napříč slovanskými národy. Je považován za ochránce domu i jeho okolí.

Věřilo se a snad se ještě věří, že tento Dědek je přítomen v každé domácnosti. Rádi žijí pod prahy u dveří anebo pod kamny. Je dobré si s Domovíky udržovat dobré vztahy, proto jej občas poctěte mlékem, sušenkami nebo osoleným chlebem. To vše rozprostřete na bílém plátně v místnosti přes noc. Pokud se budete stěhovat do nového bydliště, tak stará tradice říká, že by Domovík měl jít s Vámi.

JAROVÍT (JAR)

Bůh nové vegetace a plodnosti, bůh války. Jeho atributem byl obrovský zlatý štít, který visel v jeho chrámu a při válečném tažení se nesl před vojskem, aby mu zajistil vítězství. Na počest Jarovíta se konaly jarní slavnosti, z čehož lze usuzovat, že měl i funkci boha vegetace.

krásnou.

MELUZINA

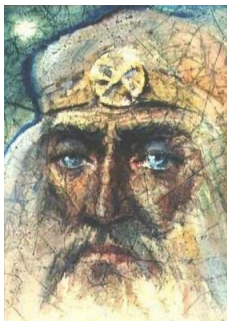
Meluzina byla ženou větru (Striboga). Slované si ji představovali jako bílou paní s rozpuštěnými vlasy. Říkalo se, že když její muž skučí, Meluzina pláče a proto se jí sype mouka nebo sůl za okna nebo k plotu, aby se utišila. O Štědrém večeru se v Čechách házela do vzduchu hrst mouky, jako dar pro Meluzinu.

Je ochránitelkou sňatků a dívek, jsou jí posvěceny trávy, žně a len. Její božská krása a původ jsou zvěčněny v mnoha pohádkách. Samo jméno ji označuje jako „luznou“, tedy

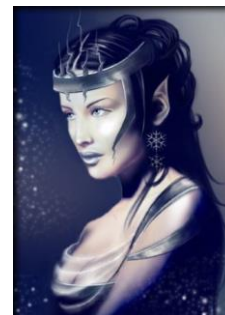
MORANA (Mora, Mořena, Mařena)

Bohyně smrti. Vládkyně zimy. Na konci její zimní vlády – na začátku jara – se obřadně pálí či hází do vody (tento zvyk se dodržuje dodnes). Není možné ji však považovat za čistě bohyni smrti nebo za nějakou ohyzdnou stařenu. Je prý velmi krásná.

ROD

Je božstvem osudu a zastává podobnou funkci jako sudičky. Rod je tak spjat s lidským životem. Jeho jméno je odvozuje od staroslovanského názvu RÁDA, tj. strážce. Jeho odkaz se odráží např. v těchto slovech: zrod, národ, příroda, úroda, rodina

SVANTOVÍT

Zcela nejslavnějším lokálním božstvem byl **Svantovít**, který v sobě spojoval jak hospodářskou tak válečnou funkci.

V chrámu zasvěceném Svantovítovi stála jeho dřevěná socha nadlidské velikosti se čtyřmi oholenými hlavami (čtyři světové strany, čtyři roční období). Dvě hleděly vpřed a dvě vzad. Jeho šatem byla suknice sahající k lýtkům. V pravici držel kovový roh hojnosti, který kněží každoročně naplňovali vínem a podle úbytku nápoje během roku se předpovídala příští úroda. U sochy ležely jeho symboly: uzda, sedlo, meč v stříbrné pochvě a pestrý válečný praporec.

Posvátným zvířetem Svantovíta byl bělouš, na němž směl kromě kněze jezdit o svých nočních výpravách jen on. Koně kněz používal i k věštbám, jež vycházely z toho, jak kůň překračoval zkřížená kopí (překročení pravou nohou znamenalo vítězství v boji).

